

RUSI PRODRLI NEMŠKO LINIJO BLIZU BERLINA

Rdeča vojska je napravila vdor vzhodno od nemške prestolice na 30-miljski črti

LONDON, petek, 16. feb.—Včeraj je Rdeča vojska prišla Nemcem na bok vzhodno od Berlina, kjer ameriška in britska letala noč in dan bombardirajo nacistične postojanke. Rusi so ta uspeh izvajali z vdorom preko nemške obrambne linije v Brandenburg v razdalji 30 milj.

Rdeča vojska je zavzela pri tem trdnjavsko mesto Sommerfeld, ki leži 67 milj severovzhodno od nemške prestolnice.

Armada maršala Koneva prekorčila tri reke

V istem času je armada maršala Koneva, ki prodira v Šleziji, prekorčila tri reke, Bober, Lubet in Queis, prišla ob Odri med Frankfurtom in Neusalzom, čemur je bila uničena odporost te obrambne linije za Berlin na jugozapadu.

Silnost ruskega vdora v provinco Brandenburg, kjer se nahaja Berlin, je razvidna iz dnevnega povelja maršala Stalina, v katerem se daje priznanje 29 genaralov, katerih čete so bile v boju pri zavzetju Sommerfelda in dveh drugih trdnjavih mest v dotični provinci.

Berlin priznava, da so Rusi na dotičnem sektorju samo 57 milj od Berlina.

Kralj Peter bo v Londonu čakal na odločitev ljudstva

LONDON.—Zastopnik jugoslovanske ubezne vlade, katere predsednik je dr. Ivan Šubašić, ostal v Londonu. On se ne bo vrnil v Belgrad, dokler ljudstvo ne odloči pri volitvah, ali hoče močjo ali republiko. Če se bo odločilo za republiko, kar je skot gotovo, se Peter sploh ne bo vrnil v Jugoslavijo.

Člani ubezne vlade bodo z blagovestili "velike trojice" kmalu zapustili London in odpotovali v novo vlado v smislu sklenjenega dogovora med maršalom Titom, poveljnikom jugoslovanske osvobodilne armade, in Šubašićem.

Vprašan je ustanovitve regentstva treh članov bo moralo čakati razgovorov v Belgradu. To ne bo delalo preglavic, ker sta Tito in Šubašić že dosegla sporazum.

V protifašistični svet narodne osvoboditve, čigar načelnik je vanke skupščine (parlament), ki se niso kompromitirali s sodelovanjem s sovražnikom. Ta skupina bo tvorila začasni parlament.

POMLAD SE BLIŽA
Po dolgih tednih hude zime, so se že začeli kazati znaki bližajoče se prelepe pomladi, ki jo včeraj je Mrs. Angela Rayer, bina, ki je predvsem dober oznamilec prihoda pomladi.

Naši ljudje v Mehiki na delu za svobodno Jugoslavijo

Velika požrtvovalnost male peščice v pomoč narodu v domovini. Mehikanski general preds. rešilnega kluba za Jugoslavijo

V Mehiki živi samo peščica naših ljudi — samo okrog sto Jugoslovancev: Slovencev, Hrvatov in Srbov — ampak ta mala peščica je živo na delu za novo in svobodno Jugoslavijo in za pomoč njenemu borbenemu ljudstvu. Imajo poseben klub "Jugoslavia Libre," potom katerega so do danes zbrali že 32 tisoč pesov za jugoslovansko rešilno akcijo, kar znači, da je sleherni v Mehiki živeči Jugoslovanc daroval v ta namen povprečno vsoto \$70 v ameriški valuti.

Samo pomislite, koliko denarja — dejansko na milijone! — bi že zbrali mi, Jugoslavoani v Zed. državah, ako bi bila naša požrtvovalnost vsaj približno toliko, kot je ona naših ljudi v Mehiki!

Sov. poslanik Oumanski govoril na proslavi

Jugoslavoani v Mehiki imajo svoj lastni klub, obstoji pa tudi mehikanski religijni klub za svobodno Jugoslavijo, čigar predsednik je mehikanski general Alberto Zuno Hernandez. Ob priliki osvobođenja Belgrada se je vršila v Mexico City slavnost, na kateri sta nastopila kot govornika gen. Hernandez in sovjetski poslanik Konstantin Oumanski, ki je malo pozneje s svojo ženo vred našel smrt v tragični letalski nesreči.

Poročilo o delu naših ljudi v Mehiki za svobodno Jugoslavijo nam je poslal Jože Telich, že mnogo let v Mehiki bivajoči rojak, potom svojega v Clevelandu bivajočega brata Michaela Telicha, poznaneega zastopnika zavarovalne družbe Sun Life of Canada. Jože Telich je svoje-mu poročilu priložil časopisne izrezke v španskem jeziku, v katerem sta podana govora poslanika Oumanskega in gen. Hernandez. On piše:

Malo po številu, veliki po delu

Tukaj v Mehiki nas je malo Jugoslovancev, ampak mislim, da lahko rečem, da smo veliki po delu in duhu. Ustanovili smo klub za svobodno Jugoslavijo (Jugoslavia Libre), ki ima mesečne priredbe, na katerih razpravljamo, kako bi čim več pomagali našemu ljudstvu v domovini. Do danes smo zbrali vsoto 32 tisoč pesov, kar se u-tegne videti malo, ali je veliko, ako vam povem, da nas je vseh Jugoslovancev v celi Mehiki samo okrog sto. Z drugimi besedami, do danes je vsak Jugoslovanc v Mehiki daroval povprečno \$70 v ameriškem denarju.

Tukaj v Mexico City priredimo vsak mesec večerjo, katero mora financirati dva člana. To večerjo napravijo naše boljše polovice in denar, ki ga na ta način zberemo, pošljemo v Jugoslavijo. Na našem zadnjem sestanku smo sklenili, da vsak član daruje poljubno vsoto, kolikor kateri zmore. Tako je eden dal 50, drugi 10 pesov, itd. O tem ste morda že čitali poročilo, ki ga je poslal v "Prosveto" predsednik našega kluba, Jože Zurga (List), sedaj pa jaz pišem v napredni clevelandski list "Enakopravnost", da bodo zgledni rojaki v Clevelandu poučeni o našem delu v Mehiki.

Oumanski je bil prijatelj Jugoslovancev

Ravno ko pišem to poročilo,

Poljaki v Londonu protestirajo proti načrtu "trojice"

LONDON, 15. feb.—Thomas Arciszewski, socialistični premier poljske vlade v Londonu, je danes obtožil Veliko trojico diktatorskih činov in je izjavil, da se Poljska ne bo nikdar uklonila suženjstvu novemu razkosanju Poljske, katero so odredili zavezniški državniki.

Premier je skozi 45 minut žigosal sklepe Krimske konferen-ce, tekom katere je posebno ostro napadal Rusijo in premierja Stalina, češ, da se na njegove izjave o demokraciji, ni zanesti, nakar ga je korespondent Phil Ault od "United Press" agencije vprašal:

"Ali ima ta vlada v Londonu v načrtu še kaj drugega, razen da govori?"

Za trenutek je 67-letni premier molčal, potem pa je odvrnil:

"Vsi si seveda morda mislite, da so izrazi mnenja od strani te vlade prazne besede, ampak pod poveljstvom te vlade se borijo važne sile na zemlji, na morju in v zraku—in to je nekaj več kot besede."

Nato je premier dostavil, da ni dvoma, da bo stališče londonske vlade, ki je edina ustavnostna vlada Poljske, proti sklepu Krimske konference brez dvoma potrdilo poljsko ljudstvo v domovini.

Naši fantje-vojaki

Na 20-dnevni dopust je prišel mlajši sin Mr. in Mrs. Andy Mirtich, 12815 Kirtan Ave., Joe Mirtich S 1/c. Onstran morja se je nahajal 10 mesecev. Prav lepo se zahvaljuje vsem prijateljem, ki so mu pisali in poslali božična darila, katere je šele sedaj sprejel, ko se je vrnil iz Južnega Pacifika.

Njih starejši sin Petty Officer Andrew W. Mirtich se nahaja nekje na Južnem Pacifiku, odkoder prav lepo pozdravlja svoje prijatelje.

reč se skupno s slavno Rdečo vojsko.

Zmaga za ves demokratični svet

"Ta odlični dogodek proslavlja vse demokratične dežele sveta, in z njimi vred sedaj lahko potrdimo izjavo, katero je podal pred letom dni general Gornier, poveljnik sovjetske vojske misije, ki je prišel na glavni stan maršala Tita, kjer je tedaj obstojal pretresljiv položaj radi pomanjkanja potrebnih: 'Vojaška misija, ki jo prinašamo sem, je prišla, da pomaga Osvobodilni vojski in njenem junaškem boju. Čim večja bo pomoč, tem močnejše bomo udarili našega skupnega sovražnika.'

"Svoje misije sta poslali na glavni stan maršala Tita tudi Anglija in Zedinjene države, in ker sta poslali svojim vladam slična poročila kot ga je poslal načelnik sovjetske misije, je pričela dohajati pomoč za uporniške gerile, boreče se skozi tri leta proti nacističnim zavojevalcem njihove zemlje, pri čemur je padlo toliko mladih življenj junaškega jugoslovanskega ljudstva."

1,500 ameriških letal je bombardiralo mesto Tokio

Novi grobovi

MARY POZELNIK

Po dolgi in mučni bolezni je preminila v Polyclinic bolnišnici Mary Pozelnik, rojena Perko, stara 52 let. Stanovala je na 6603 Schaeffer Ave. Rojena je bila v Clevelandu in je bila članica društva Carniola Hive št. 493 T. M., in podružnice št. 25 S.Z.Z. Zapuška soproga Antona, doma iz vasi Velika Slivica, fara Velike Lašče, sina Antona in hčer Albino, brata Frank Perko, teto Mrs. Bambic, in veliko sorodnikov. Pogreb se bo vršil v ponedeljek ob 8:15 uri zjutraj iz Jos. Zele in sinovi pogrebnege zavoda, 6502 St. Clair Ave., v cerkev sv. Vida ob 9. uri in nato na Calvary pokopališče.

JOE KERZISNIK

Poroča se nam, da je preteklo nedeljo umrl na svojem domu rojak Joe Kerzishnik, stanujoč nekje na E. 40. cesti, ki je pred tremi tedni bil poškodovan pri delu v tovarni Patterson Leitch Co. Pokojni je okrog 54 let, p. d. Trebušnik, doma iz Žerovnice na Gorenjskem. V Ameriki se je nahajal 34 let. V Nottinghamu ima sorodnike, o katerih pa se ne ve imena in njih naslove. Truplo se nahaja v okrajni mrtvašnici.

ZAROKA

Zarokila sta se Miss Justine Stopar, hčerka Mr. in Mrs. John Stopar, 21170 Tracy Ave., in Mr. Raymond E. Erickson, sin Mr. in Mrs. Henry Erickson, 6207 White Ave. Bilo srečno!

SEJA OB 35-LETNICI

Društvo Cleveland, št. 126 SNPJ vabi članstvo, da se v polnem številu udeležijo seje v nedeljo ob navadnem času in v navadnih prostorih. Društvo letos obhaja 35-letnico obstoja in na seji bo nekaj za vse.

VAŽNA SEJA

Nocoj ob 8. uri se vrši redna seja društva Washington, št. 32 SZS v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Seja je važna radi konvencije in člane se vabi na polnoštevilno udeležbo.

SOC. KLUB ST. 49

V nedeljo ob 10. uri zjutraj se vrši redna mesečna seja Socialističnega kluba št. 49 v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Članstvo se vabi na udeležbo.

TODAY & TOMORROW

A New Paper of Information & Opinion

LOUIS ADAMIC, Editor-Publisher

THE CURRENT ISSUE CONTAINS

FIVE ARTICLES BY LOUIS ADAMIC:

Tito Simply Had to Win in Yugoslavia
Anglo-American "Schizophrenia"
Why Yugoslavia Is Being Denied Relief
The Fraud of the "Polish Problem"
Basic Realities Inside Greece

Also articles on: Hungary—Spain—Asia—USA and USSR—Germany—Developments Within U. S.—The Poison of Racial Prejudice

Annual subscription \$1; sample copy 25c

TODAY & TOMORROW

Milford, New Jersey

Mogočna ameriška sila na morju in v zraku pozvala sovražnika v boj v njegovih domačih vodah

GL. STAN AMERIŠKE MORNARICE NA PACIFIKU, Guam, 16. februarja.

— Danes je mogočna sila ameriške mornarice in matičnih ladij spustila nad Tokio 1,500 bombnih letal, ki so vprizorila strahovit napad na Tokio, medtem ko so bojne ladje in armadna letala bombardirala otoke južno od Japonske.

V bližini Japonske se je zbralo več matičnih ladij kot kdaj poprej in z njih krovov se dvigala ena val mornariških letal za drugim v skoro nepretrganem napadu na letalska polja in druge vojaške instalacije v okolici Japonske prestolice.

Kakor razvidno, se je ameriška mornariška sila, bojne ladje in letala, podala prav pred vrata Japonske, v prizadevanju, da bi izzvala japonsko mornarico v odprt boj. Toda Japonci se takega boja boje in se izzivanju nočejo odzvati.

Japonski načrt na Manili se izjalovil

MANILA, petek, 16. februarja. — Gen. MacArthur je danes odkril, da je bil v Manili najden japonski vojaški dokument, iz katerega je razvidno, da so Japonci računali, da bodo lahko držali Manilo s posadko 20 tisoč mož, minami in trdnjavih postojankami v mestu, proti napadu ameriških sil.

Toda japonski poveljnik je napravil eno usodno pomoto. Računal je, da bodo Amerikanci Luzon invadirali od juga in vprizorili frontalni napad na Manilo. Ameriške sile pa so Luzon invadirale s severa in zapada in prišle Japoncem v hrbet.

Likvidacija japonske posadke v Manili se vrši dalje in bo kmalu dovršena. Med tem pa ameriške sile prodirajo globlje v Bataan in vprizorjajo uničujoče zračne napade na trdnjavo Corregidor, ki se nahaja v Manilskem zalivu.

Vesti iz življenja ameriških Slovencev

Eveleth, Minn. — Tukaj sta se poročila Terezija Gornik in Sgt. Mike Simetkosky, ki se je nahajal v vojni preko morja 27 mesecev. — Družini Ann Gornik-Johnson se je rodila prvorojenka.

Butte, Mont. — Družina Anton Sustarsic je prejela vest, da je njen sin Lt. Andrew M. Sustarsic, star 22 let, pogrešan na Kitajskem od 18. decembra. Služil je pri letalcih in se omenjenega dne ni vrnil z vojaške misije. Pri vojaki je dve leti.

Bessemer, Pa. — Po dolgi in mučni bolezni nahuhi, kateri se je pridružila še paraliza, je umrl Anton Zakrajšek, star 65 let in z llove gore, fara Kopanjski. Prvič je prišel v Ameriko pred več kot 40 leti. Zapuška žena in nečaka. — Dne 4. februarja pa je umrla Ivana Zakrajšek.

ZABAVA

Jutri večer se vrši kartna zabava društva Euclid, št. 29 SDZ v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave. Pričetek ob 7. uri zvečer. Vabi se na mnogobrojni poset.

Partizani rešili 500 otrok; zdaj so v zavetju v Italiji

WASHINGTON.—Čez 500 jugoslovanskih otrok, med temi vojne sirote, je dobilo zavetje v južni Italiji. Tja so jih pripeljala zavezniška letala iz Jugoslavije. Zadevno poročilo je prišlo v Washington iz Barija, Italija.

"Otroci so bili evakuirani v soglasju z zavezniškimi načrtom, da se razreši sile maršala Tita," pravi poročilo. "Otroci, kakor tudi moški in ženske, ki so bili ranjeni v bitkah z Nemci, so ovrhali operacije teh sil proti Nemcem. Mnogi izmed teh so bili poslani nazaj v kraje, katere so partizani osvobodili."

Bolgarska vlada tudi kooperira s Titom. Nedavno je naznanila, da bo dala zavetje vojnim sirotam. Prva skupina 360 sirot je že dospela v Sofijo.

Agentura Tanjug poroča, da je skupina partizanov nedavno navallila na jetnišnico v Celju, kjer je močna nemška vojaška posadka, in osvobodila slovenske jetnike. Te so aretirali gestapovci in pretila jim je usmr-titev. Vsi jetniki so se potem pridružili jugoslovanski osvobodilni armadi.

UMORIL ŽENO, POTEM ZAKOPAL NJENO TRUPLO

COLUMBIA, S. C., 15. februarja. — V bolnišnici se nahaja tukaj pod stražo 29-letni poročnik S. C. Epes, ki je poprej pred šerifom priznal, da je umoril svojo ženo in zakopal njeno truplo, potem pa si skušal prerezati vrat. Truplo mlade žene je bilo včeraj odkopano. Poročnik Epes je potomec ugledne in bogate družine iz Virginije.

“ENAKOPRAVNOST”

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
 6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
 Issued Every Day Except Sundays and Holidays
 SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROČNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Cleveland in po pošti izven mesta):

For One Year — (Za celo leto)	\$6.50
For Half Year — (Za pol leta)	3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece)	2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):

For One Year — (Za celo leto)	\$7.50
For Half Year — (Za pol leta)	4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece)	2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:	
(Za Evropu, Južno Ameriko in druge inozemske države):	
For One Year — (Za celo leto)	\$8.00
For Half Year — (Za pol leta)	4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland,
Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

 104

PRIBIČEVIĆ O JUGOSLAVIJI

“New Statesman and Nation” (London) je 3. februarja 1944 prinesel drugi članek o Jugoslaviji izpod peresa Stojana Pribičevića. Del tega je bil brzojavljen v Ameriko in SANS ga objavlja v slovenščini. Prevod tega članka je preskrbel Mirko G. Kuhel, tajnik SANSa.

Skrivnost vojaških uspehov maršala Tita leži v njegovem državništvu. Že od začetka leta 1941 se je pokazal kot nacionalistični preje kot komunistični voditelj; kot jugoslovanski in ne hrvaški prvak. Od začetka že je prosil ne samo vse jugoslovanske politične stranke, temveč vse jugoslovanske narodnosti, da skupno strnejo svoje vrste proti napadalcem. Predlagal je edini izvedljivi način rešitve dolgotrajnega problema jugoslovanskih narodnosti: zvezo v federalizmu. Tito bo ponovno naglašal, kako sta se med pogovori leta 1941 z Mihajlovičem ločila le radi dveh vprašanj: strategije in vztrajne borbe ter programa narodne enakopravnosti. Zmaga nad Mihajlovičem mu je bila usojena, prvič, ker se je prikupil junaškemu instinktu jugoslovanskih narodov, ker je prigovarjal neprestano borbo vzlic sovražnikove premoči, drugič, ker je pobijal starokopitno, pogubonosno idejo o srbski nadvladi in se zavzemal za popolno enakopravnost vseh jugoslovanskih narodnosti. Tako je od vsega začetka povlekel k sebi borbena moška sila vseh jugoslovanskih narodnosti, medtem ko je Mihajlovič obstal na meji človeške plitvine srbskih šovinistov.

Največja anomalija ali nepravilnost današnjega položaja je, da Titov Narodni komite in Protifašistično veče izvajata suvereno oblast le na domačih tleh, kralj Peter in njegova vlada pa v inozemstvu. Partizani uživajo samolastno, zdravo fizično eksistenco, ne pa kakih pravic v mednarodni družbi. Kažejo tudi, da je ustava izza leta 1931, na katero opira kralj in njegova vlada svojo oblast, bila odrejena z enostranskim dekretom pokojnega kralja Aleksandra potem, ko je leta 1929 odpravil ustavo izza leta 1921 in se polastil diktatorske moči. Glasom kraljeve ustave od 1931 je monarhija edini vir oblasti in to je tista ustava, kakor tudi pozicija vladarja, katero želi Narodno osvobodilna fronta predložiti narodu na glasovanje.

V tej četrti zimi sovražniških aktivnosti v Jugoslaviji so razmere tako strašne, da si strašnejših eden ne more misliti. V nekaterih krajih Bosne in Like lahko človek potuje cele dni, brez da bi srečal kako človeško bitje ali žival. Danes raste trava, kjer so nekoč stale vasi. Izmed 15.000, 000 prebivalcev Jugoslavije, jih je skoraj 2.000.000 padl v borbi, ali bilo poklanih, ali umrlo v koncentracijskih zaporih, od bolezni, lakote in pomanjkanja — to je sorazmerno najvišja izguba življenj, kar jih je utrpel kateri drugi narod v tej vojni. Narodne osvobodilne oblasti si lastijo samo med partizani do 200.000 padlih borcev. Presoja se, da bo to zimo polovico jugoslovanskih prebivalcev bosih. Celo v Belgradu se vidi korakati marsikaterega Titovega vojaka brez obuvala ali brez suknje v vremenu, ko kaže toplomer pod ničlo. Ob gorskih cestah se napol nage kmetice skrijejo v grmovje, če se prikaže kak tujec. Manj kot 20% poljedelske zemlje je bilo posejane lanske jesen. Nadaljni tisoči Jugoslovancev bodo plačali s svojimi življenji, če se ne ustanovi združena vlada, ki bo pripoznana od zaveznikov in upravičena prejemati pomoč od UNRRA in posojilno-najemne pogodbe. V preteklosti je nastajal nesporazum med UNRRA in Narodnim komitejem maršala Tita radi zahteve, da bi UNRRA delila reliefne potrebešnine v Jugoslaviji potom svojih sredstev, medtem ko je Narodni komite odklonil podporo, če bi jo ne delile oblasti narodnega osvobodjenja. Najbrž je UNRRA sumničila, da bi partizani eventualno rabili relief za politične namene, medtem ko so se partizani bali, da bi UNRRA izrabljala relief za poslabšanje oblasti Narodne osvobodilne vlade. Na podlagi najnovejše izjave direktorja Lehmana, je ta točka že rešena: relief bodo delile domače (jugoslovanske) oblasti ob prisotnosti opazovalcev UNRRA.

Če bosta "lend-lease" in UNRRA poslala kakšno pomoč v Jugoslavijo, mora vključevati v prvi vrsti obleko, obuvala in avtomobile in sicer v veliki količini. Poškodovano zavezniško padalo je danes zavzelo mesto zlata v Jugoslaviji — ljudje bi dali kar premorejo v zameno za maichen kos. Vse tekstilne tovarne in usnarne v Srbiji, ki obratujejo s polno paro, ne morejo veliko pomagati v položaju obleke in obutve. Belgrad je brez toplote to zimo. Slučaji ozeblin in revmatične mrzlice med otroci nevarno naraščajo z veliko naglico. Po prevoznih sredstvih v Jugoslaviji so udarili v tej vojski vsi — Nemci, partizani in zavezniški bombniki. Železnice in ceste se sicer popravljajo, toda sovražnik je odpeljal vse porabne lokomotive. Še za vojaštvo je zelo malo avtomobilov, za civilne potrebe pa nobenega. Goveja živina, konji in mule so bili do 80% uničeni ali izropani od spvržnika, posebno v dobroznanih živinorejskih okrajih Slovenije in Bosne, tako da ljudem primanjkuje celo najbolj starinskega načina transportacije — volov. V Vojvodini pa gnije 100,000 ton preostale pšenice, medtem ko v Črnigori, Dalmaciji, Bosni in Hercegovini na tisoče ljudi umira od lakote, ker primanjkuje prevoza. Srbija ima nekaj živeža za pomoč drugim pokrajinam, toda ga nima s kom prevažati. Premogovnik Kastolac blizu Belgrada bi lahko zalagal celo mesto s kurivom, toda ni nobenega načina za prevažati premog v mesto. Marsikateri kmet bi lahko popravil svojo domačijo, toda nima volov, da bi si napeljal lesa. Srečaš ranjene partizane, ki se peš povračajo iz fronte v zaledje, kajti za prevoz v bolnišnico primanjkuje vozil.

V Jugoslaviji se malo govori o konfederaciji z drugimi balkanskimi ali srednje-evropejskimi državami. Zdi se, da je vsak tak načrt odgoden "dokler Berlin ne pade." Medtem se pa Narodna osvobodilna fronta trudi, da zgradi čim večjo in močnejšo federalno Jugoslavijo. Zadnjega novembra je izjavil v Belgradu uradni bolgarski zastopnik, da ima narod v bolgarski Macedoniji pravico pridružiti se jugoslovanski Macedoniji pod okriljem Jugoslavije. Narodna osvobodilna fronta bo zahtevala Pečuh (Peč), ki ga je Jugoslavija zgubila Ogrski po prvi svetovni vojni. Čisto gotovo je, da bo cela Narodna osvobodilna fronta izrabila vsako učno svoje sile, da dobi po Jugoslovanih naseljeno Istro, Trst in Gorico, Zader in hrvaške otoke od Italije, Celo Albanija mogoče pristopi k Jugoslaviji kot federalna enota. Današnja znamenja kažejo, da bo tako povečana Jugoslavija sklenila vojaške zveze z protifašistično Bolgarijo, Rumunijo in Čehoslovasko — neke vrste povečana protifašistična mala ententa — pogojno seveda na sporazum z Moskvo in Londonom.

Jugoslavija tvori idealno podlago za stalnost anglo-ameriško-ruskega sporazuma. Dasiravno se Narodna osvobodilna fronta pogostokrat opira na navodila iz Moskve, se je pokazala zelo ubogljiva napram nasvetom iz Britanije. Lahko rečem, da je trdna, odprto izražena vera najvišjih zastopnikov Narodne osvobodilne fronte, da breztrajnega sporazuma Jugoslavije z Ameriko in Veliko Britanijo, posebno slednjo, mednarodna varnost Jugoslavije in njen notranji mir ne more biti popolnoma zagotovljen.

UREDNIKOVA POŠTA

Razno iz Collinwooda

Navzlic ihtenja in bobnenja urednika "Ameriške Domovine" in njenega sekundanta Gabrovška, se ladja z potrebnščinami za ubogo jugoslovansko ljudstvo, ni potopila in srečno je bila dostavljena prva pomoč, poslana po ameriških Slovencih za borečo se partizansko Jugoslavijo. O teh grdihih nakanah in škodoželjnih nagibih, danes že tudi ve trpeči narod v stari domovini, in gotovo je, da tega naš junaški narod tudi ne bo nikdar pozabil, niti svojih dobrotnikov, še manj pa svojih narodnih bratov sovražnikov. Vsi Slovenci in Slovenke, čuteči z vašimi rodnimi brati in sestrami v stari domovini, pomagajte jim še v nadalje po vaših močeh. Narod trpi, grozno trpi zaradi gladu in splošnega primanjlovanja zdravil in obleke, toda vsa ta gorja niso vaših bratov in sester premagala v boju za svoje pravice, v boju za svoje domove, svoj materini jezik in pravico za vse enako. Zarja svobode se že sveti na vzhodu nove svobodne in demokratične Jugoslavije. Čast in poklon njenim junaškim borecem.

Jugoslovanski general in major kapitan Branko Velkaverh, kateri je pred par meseci odpo-

tero so se borili in umirali. (To je dobesedna kopija iz pisma).

Branko Velkaverh je kapetan Jugoslovanske partizanske trgovske mornarice in oče malega partizančeka Dušana, katerega sva midva z mojo ženo imela v oskrbi dva meseca in vsa ga morala oddati proč drugim ljudem v oskrbo, radi boleznih moje žene. Moj mali partizanček je danes v otroškem zavodu v državi New Jersey. V njegovem imenu se iskreno zahvaljujem vsem onim, ki ste na ta ali oni način, dali pomoči ali darove temu malemu jugoslovanskemu ubožku. Prav lep in priden deček je bil.

Jugoslovanski mornarji v New Yorku: V pristanišču New Yorka je več jugoslovanskih trgovskih ladij, mornarji istih so trdni pripadniki partizanske ideje. V enem pismu mi piše kapetan Martin Kovačević: "Imeli smo veliko slavnost, ko smo na naših ladjah razobesili jugoslovanske zastave z rdečo zvezdo. Ti mornarji so v teku časa te vojne pretrpeli veliko, in malo med njimi jih je, da bi še ne bil otopljen. Posebno zgodbo med drugimi pa ima kapetan Kovačević. O njem piše v The Natal Mercury angleški častnik George H. Jolly:

"We found we had enough water, biscuits and condensed milk which, issued very frugally, would keep us alive for about nine days. We set a ration on that basis. We also found that the Germans had put on board a first-aid box and two bottles of ersatz rum. In the boat were three experienced officers, captain Martin Kovacevic, Mr. Donavan and myself, so we set watches. Here I would like to pay a specially warm tribute to the Yugoslav captain Kovacevic from XX. He proved himself a fine seaman and a master of his craft. His unchanging optimism and helpful advice undoubtedly proved a great factor in our successful and speedy landfall. His equanimity is all the more remarkable in view of the fact that this was his second time in a lifeboat in 14 days. If ever I am in a tight corner again, I wish for no better companion than Captain Kovacevic."

Da, taki so partizanski mor-
narji in njihove hrabrosti in po-
guma jim ne bo ubila nobena
lažnjiva in še tako ogabna pro-
paganda sovražnikov svobodne
in demokratične Jugoslavije.

Duhovniki v partizanskih oddredih: Da ima Jugoslovanska narodna osvobodilna vojska tudi svoje vojaške duhovnike, imam v zato pred seboj dokaz v fotografski sliki, na kateri vidim pomorskega inženirja Glavana, in na njegovi levi strani pa partizana - kaplana Josipa Volarica. Obleden je v vojaški suknji z duhovniškim ovratnikom, vojaško čepico z rdečo zvezdo, obraz mu je neobrit že par dni, poleg kaplana je mornar Ivan Žic in ob njegovih strani pa partizanka iz Korčule in partizanka iz Slovenije.

Seja ali sestanek za naše ameriške vojake: Kot tajnik S. D. D. sem dobil nalogo potrditi zadnje delniške seje delničarjev Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd., da ponovno skliče sejo odnosno sestanek, kateri naj bi se bavil z zadevo akcije, da se organizira odbor ali organizacijo, katere namen in delo naj bi bilo organizirati akcijo izmed članov društev in organizacij okrožja Slovenskega delavskega doma in da sprejemno prireditev naših fantov-vojakov, kadar se povrnejo iz te vojne. Ta seja se bo vršila v soboto večer, dne 1. marca 1945. Prosi in apelira se

na vse organizacije, katere se
namenjajo za to akcijo, da v t
namen izvolijo na svoji prihod-
nji seji dva zastopnika, kater-
naj se tega sestanka tudi udele-
žita. Ako bo zadostno število
navzočih na seji, potem se bo
izvolilo odbor, kateri bo šel z
delom naprej, da se vse pripra-
vi za prireditev našim fantom-
vojakom v ameriški armadi.
Ženski odsek Slov. del. doma je
za to akcijo obljubil vso svojo
pomoč, prirejal bo v t namen
tudi plesne veselice in ima za v
ta namen pripravljenega nekaj
denarja. Torej oni, ki se za to
zadevo zanimate, pridite na to
sejo. Vabi se tudi vse zunanje
osebe, ki imajo do tega zanima-
nje.

Zadeva vojnih ujetnikov: V ameriškem ujetništvu se nahaja veliko slovenskih fantov kot vojni ujetniki italijanske armade, dasiravno oni niso in nočejo biti Italijani, pa vseeno še danes morajo biti skupno z ostalimi Italijani v ujetniških kampah. Večkrat so ti fantje že sami zaprosili, da bi se zanje kaj storilo, da bi se jih ločilo od Italijanov, toda do danes se menda še ni nihče potegnil zanje. Pred par dnevi smo opazili v tukajšnjih časopisih, da odposlanci italijanske vlade urgrajo, da naj se vse italijanske ujetnike izpusti ter pošlje nazaj v Italijo. Pri tem pa nastane vprašanje, kaj pa slovenski fantje iz našega Primorja? Ali naj tudi oni gredo z ostalimi ujetniki v Italijo? Kot Italijani? Na zadnji konvenciji SANSa, ki se je vršila v Clevelandu, je bila predložena in sprejeta resolucija, o tem vprašanju. Danes je skrajni čas, da se o tem vprašanju urad SANSa prične baviti.

Da so ti fantje pristni Slovenci, so dokazali v tem, ker so navzlic svoje male plače, hranili denar in čarovali v sklad SANŠa za svobodno Jugoslavijo. Dajmo, zdramimo se — čas je morda kratek.

Vincent Coff.

"Ložka dolina"
svojim prijateljem

Preteklo soboto je naše društvo "Ložka dolina" imelo svojo običajno predpustno veselico v Slovenskem domu na Holmes Ave., katera je bila v vseh ozi-
rih popoln uspeh.

Prav veseli smo bili vsi in židane volje. Vse je bilo videti tako, da so bili tudi vsi naši prijatelji in posetniki zadovoljni v vseh ozirih in veselja ni hotelo biti konca ne kraja. No ja, saj pravijo, da se dobro blago samo hvali, zato bom pa še jaz sem pohvalil Ložane in vse naše prijatelje, ki so se v tako velikem številu odzvali našemu vabilu. Vprašam pa vas, kdaj pa še ni bilo lušno pri Ložanih? •

Vem in priznam, da se je pripravljalni odbor, kakor tudi vsi naši delavci, ki so prevzeli eno ali drugo delo pri tej veselici, zavzeli in resnično potrudili, da so v splošno zadovoljstvo izvršili svoje delo. Vem pa tudi da bi vse to ne bilo dosti zalego, če bi ne bilo posetnikov — naših prijateljev, ki se vselej radi odzovejo, kadar jih Ložani povabijo.

Zato pa se tem potom prav iskreno zahvaljujem prvim kot drugim ter vas že sedaj vabim, da nas prihodnjič zopet posetite. Prav lepa hvala tudi vodstvu Slovenskega doma in posebno predsedniku Franku Znidaršiču za vso prijazno naklonenost.

Torej hvala vsem skupaj in vsakemu posebej ter na svidenje enkrat jeseni, če prej ne.

Frank Baraga, predsednik.

Kupujte vojne bonde!

Delo Prog. Sloven
za relief v letu 1944
(Nadaljevanje)

Nabiralika Frances Legal
\$10.00 Mr. in Mrs. John Ma
\$5.00 Mr. in Mrs. Krist St
Mr. in Mrs. Frank Drobni
\$2.00: Mr. in Mrs. Jalovec, M
Roje, Mr. in Mrs. Louis L
nik, Beno Leustig in John
legar. — \$1.25: A. W. Wel
\$1.00: Mary Cepek, John K
sovic, Mary Krasovec, Eliz
Kukec, Mrs. Levec, Mr. in
Ed Centa, Mrs. Hočevcar, M
Doles, Mrs. Baraga, Josep
Strukel, Jennie Matjasic, M
Mohoric, Emma Lucic, Mr.
van, C. Spretnak, Mr. Malen
Anna Slibar, Vera Rigler, J
kavec, Jr., Chas. Sire, M
Scobie, Mary Poljanc, Mrs.
Lunder, Mrs. Palcie, Mrs.
Kopore, Mrs. Mala, Jennie
ger, Ant. Koren, Louis T
zan, Mr. in Mrs. Gregoric.
tonia Skander, Mary
Lawrence Boje, Mrs. Tom
Pepeca Lach, Sophie Svall
Henry Laurich. — Po 25
50c nabrano \$6.25. — Slo

Nabiralka, Josephine Zed
Cleveland, Ohio. Po \$10.00.
in Mrs. Frank Zafred, Mr.
Mrs. Louis Kafeerle, Mr.
Mrs. Steve Vozel in Mr.
L. Rebol. — Po \$5.00: in Mr.
Mrs. Joseph Skocaj in Mr.
Mrs. Frank Kosir. — \$
Mrs. Nezick in Frank Str
vec. — Po \$3.00: Mr. Frank
sel, Mr. John Mugza, Po \$2
Mrs. Frank Glazer. Po \$2
Mr. in Mrs. John Gerlico,
in Mrs. Frank Debevec, Mr.
Mrs. Frank Fortuna, Mr.
Mrs. Anton Yereb, Mary
ko, in Mary Jazbec. — Po
Angela Kapel, Anton Kapel,
ry Cerkvien, Mr. in Mrs.
fan Peterlin, Mr. in Mrs.
ton Race, Nick Mayona, Mr.
Mrs. Pockaj, Mr. in Mrs. Jos
Bartol, Mollie Dietrick, Mr.
Mrs. Ludvig Kovacic, nek
van \$1.50, Novemnovan \$1
Skupaj \$87.50.

Nabiralka Mary Rupnik.
veland, Ohio. — Po \$3.00.
in Mrs. Anton Rupnik. — Po \$3.00.
Mrs. Mike Basko. — Po \$3.00.
Mrs. Azman, Ludvik Krmel.
ter Conte, Andrew Benedek.
Mr. Joe Zakrajsek. — Po \$3.00.
Albina Zupancic, Frank M.
cie, Mr. in Mrs. Joe Barbo.
Mary Bukovnik, Jakob J.
Frank Bals, Louise Cebular.
tie Conte, Mary Rupnik.
Rupnik; \$1.25 John Rozman.
50c: Matilda Kastelec in P.
Soben. — Skupaj \$28.25.

Nabiralka Mrs. Anna \$20.00 Michael Jalovec, \$5.00 Mr. in Mrs. Azman; \$3.00 nna Erste; \$3.00: Mr. in Bill Azman in Tony in Miklavcic; — Po \$2.00: Lapp, Paul Torkovich, Petkovsek, Antoinette Ana Zagar, Dr. V. John Zaverl, Mrs. Marie Azman; — Po Ann Petkovsek, Ann Betty Burdelik, Frank sic, Mary Doljak, Anton Mrs. Wm. Tomsic, Torkovic, Frances Frank Hovecar, R. Stern ry Plut, Jenny Strumbe Bolha, Andrew Vadas, ha Mrs. Rudy Krusick ret Parr, Elizabeth ry Plut, Tony, Primc, nik, Mrs. Rigler, Tereza sar, Terezia Petkovsek, Maglich, Ann Glavic Merhar, Johanne Remic Prill, Angela Drobinc, Hlad, B. Maurely Dr. Bunjevce, Louis Cerne. malem nabrano \$2.70. paj \$95.70.

(Dajte primodnje)

(Dalje prinodi)

LEPI STRIČEK

BEL-AMI

Francoski spisal — GUY DE MAUPASSANT

Prevel — OTON ŽUPANČIČ

(Nadaljevanje)

V odlični pariški družbi, v družbi vojvodinj in jockeyških klubov, so od sile razpravljali o tem povabilu, ki navsezadnje ne nalaga nikomur nikakih obveznosti. Lahko greš tja, kakor hočeš, gledat akvarelov k gospodu Onemu. Walterjevi imajo umotvor; ta in ta večer odpro svoja vrata, da ga pride občudovat, komur se poljubi. Nič drugega. "Vie française" je prinašala že 14 dni vsako jutro notice o tej soareji 30. decembra, in je izkušala vzbuditi splošno zanimanje.

Du Roy je divjal, tako ga je jezilo šefov uspeh. Misli je, da je bogat s tistimi 500 tisoč franki, ki jih je izvil svoji ženi, in sedaj se je zdel samemu sebi revež, strahovit revež, ko je primerjal svoj borni imetek s to povodnijo milijonov, ki se je razlivala okoli njega, ne da bi mogel tudi on kaj zajeti.

Ta zavidna jeza mu je rasla od dne do dne. Srdit je bil na ves svet, na Walterjeve, h katerim ni hodil več v hišo, na svojo ženo, ki jo je Laroche preselil in mu je odsvetovala kupiti maroških papirjev, in pred vsem je bil gorak ministru, ki ga je opeharil, ki je bil njega izrazil in bil po dvakrat na teden pri njem na obedu. Georges mu je bil tajnik, agent in glasnik, in kadar je pisal po njegovem namenu, da bi bil tega zmagozlasnega zizanca najrajši zadavil. V svojem ministruvanju je imel Laroche kaj neznatne uspehe, in da bi si ohranil svoj portfelj, je zlatom natlačene. Ali Du Roy je bil vedno ošabnejši, v vedno ošabnejši, v vedno srečno roko, v njegovem bogatejšem svetu, v njegovem vedno drznejših trditvah, v njegovih popolni samozavesti.

Sedaj je kraljeval Laroche v du Royevi hiši; prevzel je mesto

in dneve grofa de Vaudrec, in govoril je s slugami, kakor drugi gospodar.

Georges ga je prenašal trepetaje kakor pes, ki bi rad ugriznil, pa si ne upa. A pogostoma je bil trd in surov proti Madeleni, ki je skomizgala z rameni in ravnala z njim kakor s paglavim otrokom. Sicer se je pa čudila njegovi neprestani slabi volji in mu je večkrat rekla:

"Ne razumem te. Venomer se pritožuješ. In vendar imaš krasno stališče."

On ji je pokazal ob takih prilikah hrbet in ji ni ničesar odgovoril.

Izprva je izjavil, da ne pojde k šefovemu slavlju in da ne mara več prestopiti praga k temu umazanemu židu.

Že dva meseca mu je gospa Walter pisarila vsak dan, ter ga prosila, naj pride, naj določi se stanek, kjerkoli mu drago, češ da mu izroči 70 tisoč frankov, ki jih je dobila zanj.

On ji ni odgovarjal in je metal ta obupna pisma v ogenj. Ne, da bi se hotel odreči svojemu deležu, a rad bi jo bil spravil do blaznosti, hotel jo je raniti s preziranjem, jo z nogami teptati. Preboga je bila! In on se je hotel pokazati ponosnega.

Na dan razstave same, ko mu je Madelena dokazovala, da dela zelo napake, ako ne mara iti, je odgovoril:

"Daj mi mir. Jaz ostanem doma."

Pozneje pa, po dineju, je hipoma odločil:

"Vendar je bolje, če prevzameva to morijo. Naglo se pripravi."

Tega je že sama pričakovala. "V četrte ure bom nared," je dejala.

Godrnja se je oblačil in se v kočiji je kar naprej rentail. Veliko dvorišče Karlsburgove palače je bilo razsvetljeno s štirimi električnimi kroglami, kakor da sije v vsakem kotu majhna sinjasta luna. Prelepa pre-

proga je tekla po stopnicah pri preddurju, in na vsaki stopnici je stal strmo kakor kip livriran sluga.

Du Roy je zamomljal: "Le to bahaštvo pogledj!" Stresel je z rameni, v srce ga je pekla nevoščljivost.

Žena mu je rekla: "Molči vendar! Pa daj še ti tako!"

Vstopila sta ter izročila težko vrhno obleko slugam, ki so jima stopili nasproti.

Bilo je tam že več žena s svojimi soprog, ki so si tudi slačili kožuhe. Slišati je bilo mrmrajoče glasove: "Krasno! Prekrasno!"

Prostrani pridvor je bil opet s tkanimi preprogami, ki so predstavljale zgodbo Marta in Venere. Na levi in desni so se dvigala krila monumentalnega stopnišča, ki so se stekala v prvem nadstropju. Držaji so bili pravo čudo od kovanega železa; zlato na njih je bilo staro in obledelo, da je teklen miren svit ob stolbi rdečega marmora.

Pri vrodu v salone sta ponujali dve majhni deklici, ena v rožnati, druga v modri obleki, damam šopke. To se je zdelo vsem dražestno.

Po salonih je bilo že mnogo ljudi.

Ženske so bile večinoma v oblekah za na cesto; hotele so pač pokazati, da so prišle sem, kakor hodijo tudi k drugim razstavam. Tiste, ki so nameravale ostati pri plesu, so imele kratke rokave in izrezana prsa.

Gospa Walterjeva je bila sredi svojih prijateljic v drugi sobi in je od z d r a v l jala posetnikom. Mnogo njih je niti poznalo ni; ti so se šetali kakor po muzeju, ter se niso niti malo brigali za gospodarje.

Ko je zapazila Du Roy, je pobledele in se je zgenila, kakor da hoče proti njemu. A obstala je na mestu in ga je čakala. Pozdravil jo je napeto, dočim jo je Madelena obsipala z ljubeznivostnimi pokloni. Tedaj je Georges ostavil svojo ženo z ravnateljico in se je izgubil med obiskovalce, da bi poslušal zlobne opazke, ki jih bodo gotovo delali.

Pet salonov je bilo po vrsti, oprejenih z dragocenimi tkaninami, laškimi in vezeninami ali orijentalnimi preprogami raznih barv in slogov, s podobami nekdanjih gospodarjev po stenah. Ljudje so se ustavljali zlasti, da bi občudovali majhno sobo v slogu Ludvika XVI., neke vrste budoar, ves opet s svilo, ki je imela rožnate šopke na blede sinjem ozadju. Nizko pohištvo od pozlačenega lesa, pokrito s podobnim blagom, kakor stene, je bilo čudovito fino.

Zbranih je bilo dokaj znamenitih ljudi, ki jih je Georges že poznal; tako vojvodinja Terrainska, grof in grofica de Rave-

nel, general princ d'Andremont, prelepa markiza des Dunes, potem vsi tisti in vse tiste, ki jih vidiš pri gledaliških premijerah.

Roka mu segne pod pazduho in mlad, vzradošen glas mu začepče na uho: "A, vendar enkrat, poredni lepi striček! Zakaj vas ni več na spregled?"

Bila je Suzana Walterjeva, ki ga je gledala s topečimi se očmi izpod kodrastega oblaka svojih rumenih las.

Ves vesel, da jo vidi, ji je iskreno stisnil roko. Potem je dejal v opravičilo:

"Nisem utegnil. Zadnja dva meseca sem imel tolikanj opravkov, da se nisem genil od doma."

Povzela je z resnim obrazom: "Hudo je, prav, prav hudo. Zelo sva žalostni, mama in jaz, ker vas imava radi. Jaz kar ne morem strpeti brez vas. Kadar vas ni, se dolgočasim do smrti. Vidite, kar brez okolišev vam povem, zato da ne boste smeli več kar tako izginiti. Dajte mi roko, jaz sama vam hočem pokazati "Jezusa na morskih valovih;" čisto zadaj je, za cvetličnjakom. Papa ga je postavil tja, zato da morajo ljudje skozi vse prostore. Res čudno, kako se papa s to palačo šopiri."

Počasi sta šla skozi gnečo. Oči so se obračale za tem lepim fantom in to zalo punčko.

Znan slikar je dejal: "To je

Boy Hero Reenlists

Francis DeSales Glover, Pittsburgh, who was discharged from the army air force when officials learned he had enlisted at 14. He had won distinguished flying cross, air medal with four clusters, purple heart, Presidential citation and wings. Now 17, with his mother's consent, he has enlisted for combat air service.

pa parček, da je kaj! Lep, kakor vse tukaj."

Georges si je mislil: "Da sem bil res kaj moža, pa bi se bil poročil s to-le. Saj je bilo vendarle mogoče. Kako le, da mi ni prišlo to na um? Pravi tepec sem! Človek se vedno prenagli, nikoli dovolj ne prevdari."

In zavist, grenka zavist mu je padala po kapljah v dušo kakor žolč, ki mu kali vse veselje, in gabi življenje.

Suzana je rekla: "O, pridite večkrat k nam, lepi striček, sedaj jih bomo uganjali, ko je papa tako bogat; zabavali se bomo na žive in mrtve."

Odgovoril je, še vedno v svojih mislih: "O, sedaj se hitro omožite. Kakega lepega princa si vzemite, ki že malo gaga, in potem se bova kaj poredkoma videla."

Prostodušno je vzklila: "O ne, ne še, ne! Jaz hočem takega, ki mi bo všeč, ki mi bo zelo všeč, popolnoma po volji. Bogata sem dovolj za oba!"

Nasmehnil se je z viška, z ironičnim nasmehom ter ji začel praviti imena mimo hodečih ljudi, ljudi visokega rodu, ki so bili

Admiral a Lawyer

The honorary degree of doctor of laws was recently awarded Adm. C. W. Nimitz, USN, by Fordham. The citation read, "modest, patient, brilliant and courageous. He has proved himself an admiral's admiral—and American's American."

ZAVESE

Tu si lahko izberete kakoršnekolikoli vrste zaves, katerih imamo v zalogi nad 300 različnih vzorcev.

ZA POPRAVILA NE RAČUNAMO

Odpri ob večerih do 9. ure

Parkwood Home Furnishings

7110 St. Clair Ave. ENdicott 0511

Vprašajte za Jennie Hrovat

Nazi Troops Still Powerful and Well Armed

Left, a Nazi soldier, heavily armed, typical of men facing our armies on German front. Upper right, German troops file past a burning American tank. Lower right, armed with antitank weapons, on the style of our bazooka, units of the Volksturm parade in Berlin. These photos were captured by American soldiers.

prodali svoje zarjavelo plemenitstvo hčerkam bogatih finančnikov, in ki žive sedaj ali pri svojih ženah ali daleč od njih, a svobodni, nesramni, znani in spoštovani.

Sklenil je: "Šest mesecev kvečjem, pa se ujamete tudi vi na to vabo. In potem boste gospa markiza, vojvodina ali princeza, in mene boste gledali preko rame, gospodična."

Ogorčevala se je, udarila ga je parkrat s pahljačo po roki ter mu prisegala, da se ne bo možila, nego po svojem srcu.

Zasmejal se je: "No, bomo videli; prebogati ste."

Rekla je: "Saj ste vi tudi, ker ste podedovali."

Prezirno-pomilovalno je vzdihnil: "O! Kar preračunimo: Komaj 20 tisoč frankov rente. Današnji to ni bosigavedi kaj."

"Ampak vaša žena je tudi podedovala."

"Je. Oba skupaj milijon. Štirideset tisoč obresti. Niti svoje ga voza ne utrpi s tem."

Dospela sta v zadnji salon, in pred njima se je odpiral cvetličnjak, prostran zimski vrt, poln velikih dreves iz južnih krajev, ki so raztezala svoje veje nad bujnimi grmiči žlahtnih cvetic.

(Dalje prihodnje)

A. GRDINA & SINOVI

Pogrebni zavod

1053 EAST 62nd ST.

HEnderson 2088

Ambulančna posluga podnevi in ponoči

MONCRIEF fornezi

FAVORITNI V CLEVELANDU

PREKO 50 LET

Obiščite vašega MONCRIEF prodajalca

THE HENRY FURNACE CO., MEDINA, O.

Ustanovljeno 1908

ZAVAROVALNINO VSEH VRST VAM TOČNO PRESKRBI

Haffner Insurance Agency

6106 St. Clair Ave.

INCOME TAX

15 tega marca bo zadnji dan za izpolnitev listin dohodninskega davka. Kot prejšnja leta, tako bomo tudi letos v naših novih prostorih vsem na razpolago pri izpolnjevanju davčnih listin. Priporočljivo je, da se kakor hitro mogoče oglašite pri nas in listine izpolnite, ker zadnje dni bo težko vsem v zadovoljstvo postreči. Za točno in zanesljivo postrežbo obiščite

John Rožanc— INCOME TAX SERVICE

15607 WATERLOO RD., blizu E. 156th St.

Ivanhoe 6561

Urad odprt od 9:30 zjutraj do 9. ure zvečer

V BLAG SPOMIN

ob šesti obletnici odkar je umrla naša preljubljena in nikdar pozabljen mamica

Mary Gole

(ROJENA SVETE)

Zatisnila je svoje blage oči dne 16. feb. 1939 leta

Odšla si, ljuba mamica, tja, odkoder ni več vrnitve.

Odšla si iz doline solz in bridkosti, v nebeški raj po plačilo.

Tvoje roke, ki so toliko dobrega storile, sedaj počivajo v grobu hladnem.

Me pa, Tvoje hčere, Te nikdar ne bomo pozabile Tebe, naša dobra zlata mamica.

Zalujče hčere:

Mary Strazisar, Julia Pezdirtz, Josephine Macek, Frances Kovac in Angela Laurich

Cleveland, Ohio, 16. feb., 1945.

NE ODLAŠAJTE

INCOME TAX

z ureditvijo vašega DOHODNINSKEGA DAVKA

Vsem, ki so podvrženi dohodninskemu davku, se prijazno svetuje, da zadevo istega uredijo, kakor hitro dobijo od svojega delodajalca listek (Form W 2), ki izkazuje zaslužek preteklega leta in v tovarni pridržani davek.

Dotični, ki imajo tudi dohodke od svojih posestev in najemnin, je potrebno, da take dohodke vključijo k zaslužku, to je, nato ko so stroški za vzdrževanje posestev pravilno odbiti.

Firma AUGUST KOLLANDER ima v vseh zadevah, ki se tičejo dohodninskega davka, več letnih izkušenj, se vam za to delo, ki bode pravilno in točno urejeno, toplo priporoča.

Pridite čim prej, kajti kadar je dovolj časa, se vsaki malenkosti lahko posveti več pozornosti, tako točno postreči kot bi se želelo. Čas za ureditev davka je do 15. marca. Torej za točno in praprej ureditev vašega dohodninskega davka se čim prej obrnite na:

August Kollander

v Slovenskem narodnem domu na St. Clairju,

6419 St. Clair Ave. Telefon: HEnderson 4148

PLESNO VESELICO

ki jo priredi

Krožek št. 1 Progresivne Slovenke

V NEDELJO, 18. MARCA 1945

v Slov. del. domu, Waterloo Rd.

Vstopnina 60c

IGRA VADNALOV ORKESTER

Vabilo na

PET LET POZNEJE

LOJZE JERANČIČ

(Iz dnevnika odpuščene kaznjence)

(Nadaljevanje)

Globoko sem vdihnil sveži domači zrak in stopil za paponom, ki je hitel, da ne bi bilo treba predolgo čakati pri izhodu. Po razsvetljenem peronu se je sprehajalo precej ljudi, med katerimi sem opazil kot prvo znano osebo malega svedoka (ki je tekom preiskave neprestano trdil, da sem stal s Petkovškovo tisto noč ko je bila umorjena tik ob gramozni jami še par minut pred usodnim strelom).

"Čuden slučaj..." sem zamrmral proti papanu in se napotil proti izhodu, kjer sta me pričakovala Stanko in teta. Tik vhoda sem opazil še dva, tri znane obraze. Bili so gospodje od — policije.

Kmalu smo se pripeljali domov. Planil sem v vežo in od tam v mamino sobo.

Po večerji smo obsedeli za mizo. Pripovedoval sem, kaj sem doživel.

Ob grobu Fanike Petkovškove

Pred tremi leti, si moralo, srce, umrelo! V tem grobu pokopane so tvoje smrtne rane.

In z njimi pester nade, in z njimi sanje mlade, ki čakale so srečo, prejele — grob in ječo.

Enega izmed naslednjih dni moje prostosti sem dal napreči športni voz in povabil Stanka s seboj, da obišče Faničin grob.

Ko se je pri kolinski tovarni razgrnilo pred nama ljubljansko polje, sem nategnil vajeti in konja sta morala iti v koraku. Bil je lep, solnčen dan in zrak čist, da so se natanko razločili pobeženi vrhovi Kamniških planin tam daleč za višnjevo zelenimi brdi. V levem kotu prostrane ravni se je dvigala ponosna šmarna gora, vrh nje je bleščela v solncu bela cerkva z rdečo kupolo. Med zapuščenimi, izpraznjenimi njivami so se poznale ozare, ki so si nadevale prvo zgodnjo pomladansko zeno. Tu in tam so kmetje gnojili zemljo, da jo v kratkem preorjejo in pripravijo za setev. Po vonjavem zraku so drobili škrlanci svojo pesem solncu in oznanjali bližajočo se pomlad.

Konja sta zavila na uglajeno cesto proti sv. Križu. Oko mi je obviselo na vedno zelenem zvoniku pokopališke kapele, ki simbolično opozarja vse, kateri prihajajo na grobove dragih rajnih, izročenihih nu v varstvo, naj se tolažijo z nado na vstajenje. Najsi pokriva naravo okoli njega in grobove debela snežena odeja, najsi divja mimo njega uime in uničujoči viharji, on vztraja vedno enako kot zeleni simbol nade lepšega boljšega življenja.

S Stankom, ki je vedel za grob sva izstopila. Šla sva nekaj časa naravnost po belo posuti cesti proti velikemu križu, nakar sva krenila na levo. Po grobeh so ležela bela, zlomljena stebelca krizantem in drugih cvetic, ki so nemara lani ob Vseh svetih krasile gomile. Šla sva mimo ponosnih spomenikov z zlatimi napismi, a tudi mimo takih, ki se jim je poznalo, da jih ne neguje ljubezniva roka. Dolga suha roka je pokrivala marsikateri pozabjen holmiček.

Kmalu je Stanko pokazal na gomilo, ob katere vnožju sva obstala.

"Tu torej počivaš, uboga Fani! V ta grob so zasuli tvoje temne oči, tvoj nežni obrazek, tvoje bele roke! Pod tem kupom svete zemlje je umolknil

tvoj srebrni smeh! Tu je pokopala bela smrt tvoje izkravljeno srce in z njim toliko sanj, mladostnega hrepenenja, nad in načrtov!

Glej, Fani! Prinesel sem ti rož: vrtnic in rdečih nagelnov, ki si jih tako ljubila v življenju! Prinesel sem ti pozdrave s ključih livad, ki jih že obseva toplejše solnce. Sporočim sem ti prišel, da gledajo na tvoj grob ponosne planine, ki si jih tolikokrat občudovala. In slednjič? Priromal sem k tebi, da bi ti razložil preganjanja in krivice, ki sem jih prebil radi najine ljubezni. Tebi je vzela zločinska roka življenje, mene je oropala svobode in me pahnila med hudodelce. In danes, ko stojim ob tvojem grobu, se z bolestnimi čustvi sprašujem: Čemu sta bili najini žrtvi? Čemu si morala pasti ti, ki nisi bila zmožna najmanjše krivice? Čemu sem moral na trnjevo pot jaz, nedolžen nad tvojo smrtjo, kot tvoja rodna mati? Ozek je tvoj grob, vendar si v njem svobodnejša, kakor jaz v tej ječi življenja. Zdi se mi, da ne bi mogel pojmovati tvoje tezanje sreče, če ne bi bil trpel. V trpljenju je bilo moje spoznanje, a da nisem obupal ob njem, gre zahvala tebi, ki si me iz groba boderila k vztrajnosti in pogumu!

Epilog

Končal sem skromni popis najbednejšega, najžalostnejšega in najstrašnejšega poglavlja svojega življenja. Ni bil moj namen, da bi s svojo okorno besedo nudil moderni slovenski literaturi kak prispevek, ker sem vedel, da bi se mi to nikakor ne posrečilo. Zato naj nikdo ne ocenja tega dela z umetniškega stališča. Enako ni bil moj namen, ko sem se lotil popisovanja doživljenih dogodkov, da bi skušal vsiliti javnosti prepričanje, da so mi delali krivico vsi tisti, ki so me leta 1924 dolžili in obdolžili za morila blagajničarke kinematografa "Tivoli" Fanike Petkovškove. Saj motiti se, je človeško, pravi pregovor, a delati človeku krivico, je dandanes moderno. Končana je trnjeva pot, izpil sem kupo gorja do dna, zadoščeno je tistim, ki so terjali od mene zadoščanje za krvavo hudodelstvo na Vodovodni cesti. Ni pa zadoščeno pravici, zakaj moja žrtev ne more oprati krvave zločinske

Kupujte vojne bonde in vojno-varovalne znamke, da bo čimprej poraženo osiše in vse, kar ono predstavlja!

Badge of Courage

Streaked with blood from wounds and burns, U. S. sailor reports at sick bay for treatment following a naval battle in the Lingayen Gulf.

roke, ki je uničila mlado življenje.

Le Eden ve, koliko sem trpel tedaj, ko so me vodili po sramotnih potih do strašne novice. Bil je udarec, ki ga je zadala usoda moji duši, a jaz se niti zavedel nisem, ko je že priletelo drugič: Ti si jo! Polagoma sem se zavedel od omotice in jel razločevati, kaj se prav za prav dogaja z menoj. In ko sem spoznal, so mi otopeli živci od groze. Trepetajoč po vsem telesu sem čakal po cele dneve in mesece za vrati svoje ječe in upal, da se bo začela zunaj stopinja človeka, ki bo odprl, me poslušal in verjel resnico. A čakal sem zastoj. Rešitve ni bilo od nikoder. In ko sem obupal, je svet obsojal mojo — zakrnjenost.

Ker sem te poznal, so me ožigosali kot morilec, mi pljunili na mladost in osramotili moje sanje. Pogнали so me med hudodelce in mi vsilili njihovo bedno usodo. Nikogar ni bilo, razen blagih domačih, ki bi se bil spomnil name in mi privoščil besedo v uteho!

Očetov morilec, ropar, tat, goljuf, nečistnik, ti so mi delali družbo vsa dolga tri leta. Kamorkoli sem se namenil, mi je sledil oborožen človek, a srečevala so me močno zapahnjena, železna vrata. Divje se je zaletavalo hrepenenje v neizprosne ovire, a moralo je vselej omahnuti nazaj, dokler se ni

izmučeno zgrudilo. Imenovali so me zakrknjenca in trdovratneža, ko sem branil svojo nedolžnost in se boril za osebno svobodo, kakor kdo drugi, ki ni prizadejal nikomur žalega.

Premnogim sem pravil svojo žalostno zgodbo in je razložil po pravici, kakor se je zgodila. Poslušali so me z napeto pozornostjo do konca. Nazadnje pa so skomizgnili z ramami, češ: "Če je bilo resnično tako, kakor si povedal, čemu so te potem obsodili in zaprli?" In tako je prišlo, da so mi vračali v odgovor mojo lastno vprašanje: "ČEMU SEM BIL OBSOJEN IN ZAKAJ SO ME ZAPRLI?"

K o n e c .

KAJ JE ČLOVEK?

Odgovori raznih modrijanov

Aristofanes: Muhe enodnevnice brez kril.

Pascal: Človek ni ne angel ne žival; in nesreča hoče, da ga napravi za žival tisti, ki hoče iz njega napraviti angela.

Montaigne: Resnično, človek je izredno ničemurno, izpremenljivo, nestalno bitje, tako da je težko izreči o njem gotovo sodbo.

Schopenhauer: Človek je v bistvu divja, strašna žival.

Proudhon: Človek je Bog.

Gobineau: ... eminentno zlobna žival ...

Taine: ... žival, ki se skuša

Domači mali oglasnik

GOSTILNA

Mr. in Mrs. Frank Kopina
481 EAST 152nd St.

Pri nas vam vedno postrežemo z dobrim ŽGANJEM, PIVOM IN VINOM. Okusen prigrizek. — Prijetna družba. Se priporočamo za naklonjenost

Frank Mihčič Cafe

7114 St. Clair Ave.
DOBRO PIVO, ŽGANJE IN PRIGRIZEK
ENdicott 9359

KO ZAZELITE KOZAREC

dobre pive, vina ali žganja, obiščite

Louis Seme Cafe

6507 St. Clair Ave.,
Za privatne zabave pokličite EN. 9026
Odperto do 2:30 ure zjutraj

Three Corner Cafe

1144 EAST 71st ST.
Andy Kavčič in John Levstik,
lastnika

Izvrstno pivo - vino - žganje in okusen prigrizek. Se priporočamo

Mr. in Mrs. Joe Sustarsic

GOSTILNA
6702 St. Clair Ave.
Postrežemo z izvrstno pijačo in okrepčili

HECKER TAVERN

John Sustarsic in Frank Hribar
1194 EAST 71st ST.
ENdicott 8866

Pri nas dobite vedno dobro pivo, vino in žganje ter okusen prigrizek. Odperto do 2:30 ure zjutraj

GAY INN

J. Marn in J. Simčič, lastnika
6933 ST. CLAIR AVE.
Fino pivo, vino in žganje, ter okusen prigrizek. — Za prijetno družbo obiščite nas.

JANSA'S CAFE

1297 E. 55 St.
Serviramo najboljše pivo, vino in žganje ter okusen prigrizek. Odperto do 1. ure zjutraj. Se priporočamo za obisk.

Oglašajte v ... Enakopravnosti

AVTOMOBILSKA POSTREŽBA

RE-NU AUTO BODY CO.

982 East 152nd St.
Popravimo vaš avto in prebarvamo, da bo kot nov.

Popravljamo body in fenderje. — Welding!
J. POZNIK — M. ZELODEO
GLenville 3830

ELYRIA AUTO REPAIR AND WELDING

Joe Mrhar, lastnik
Towing, Parts, Batteries, Painting
Body Fenders
6815 — 31 SUPERIOR AVE.
ENdicott 9361

Moderna slovenska popravilnica
PRODAJAMO TUDI NOVE WILLYS
AUTOMOBILE IN TRUKE

Superior Body & Paint Co.

Popravimo ogrodje in fenderje. Prvovrstno delo.

Frank Cvelbar
6605 St. Clair Ave. EN. 1638

E. 61st St. Garage

Frank Rich, lastnik.
Se priporočamo za popravilo in barvanje vašega avtomobila. Delo točno in dobro.

CVETLIČARNE

Slovenska cvetličarna

Jelercic Florists
15302 Waterloo Rd.
IVanhoe 0195

RAZNO

CARLSON'S HI-SPEED SERVICE

905 East 185th St.
PREJE STOPAR'S
Mi imamo avto-rack; najnovjšo napravo za mazanje avtomobilov. Delo garantirano. Se priporočamo.

JIM OKORN

Slovenski krojač
Čistilnica ženskega in moškega oblačila
6906 ST. CLAIR AVE.
Se priporočam

POZOR, HISSI GOSPODARJI!

Kadar potrebujete popravila pri vaših poslopih, pri strehi, zlebovih ali fornizih, zgledite se pri LO LADHA
1336 E. 55th St. Henderson 7740

braniti pred naravo in drugimi ljudmi.

Kant: ... edina žival, ki mora delati.

Carlyle: Žival, ki zna rabiti orodje.

Zola: "Človek je še v svojih prijetnejših oblikah nenavadno zoprna žival.

Nestroy: Rajši prikrivajmo, da pripadamo sesalcem, ko se tako malo razlikujemo od njih.

Seneca: Kako bedno bitje je človek, ki se ne zna dvigniti nad človeka.

Mali oglasi

V Collinwoodu

Hiša za 3 družine, 3 garaže, lota 80x138. Cena \$6500.

Za 2 družini, 4 in 4 sobe. Cena \$6,200.

Obe hiši sta v izbornem stanju.

JOHN KNIFIC

740 E. 185 St.
nasproti Muskoka Ave.
IV. 7540 KE. 0288

FINE

plinske kuhinjske peči

in vse jeklene kuhinjske kabine imamo v zalogi za takojšnjo dostavo na dom. Lahki pogoji.

Northeast Sales & Service
Jerry Bohinc, lastnik
819 E. 185th St.

JOHN ARSENA

LATHING AND PLASTERING CONTRACTOR
STUCCO AND ORNAMENTAL WORK
Izvršujemo vsakovrstna plekarska dela, majhna in velika. Cene zmerno

3577 E. 149 St. 3511 E. 153 St.
L.O. 3764 L.O. 5090

Prijatelj's Lekarna

ST. CLAIR AVE. VOGAL E. 68 ST.
PRESCRIPTION SPECIALISTS
ENdicott 4212
Zastojni pripeljejo na dom

FANTJE IN MOŽJE!

V naši trgovini dobite vedno najboljše spodnje perilo, srajce, kravate, klobuke in druge stvari.
IZDELJUJEMO OBLEKO PO MERI
JOHN MOČNIK
772 East 185th St. KE. 7116

Lepa darila za vaše drage za velikonoč dobite pri

David's

Prstani z velikimi diamanti od 29.75

in vsakovrstna zlatnina za vsako priliko

Moške vse-volnene obleke vrhnje suknje in fini čevlji

DAVID'S

932-934 E. 152nd St.
(5 Points)

Poslužite se vašega kredita \$1.25 tedensko odplačevanje

Prejeli smo pravkar

1,000 kvartov

Rock & Rye

Cena \$2.63 kvart

Mandel Drug Co.

15702 Waterloo Rd.

WHERE THE FUEL GOES

A MODERN DESTROYER uses more than 3,000 gallons of oil an hour at top speed.

OW

Za delavce

Za delavce

THE TELEPHONE CO. POTREBUJE ŽENSKE ZA OSKRBNICE

za poslojpa v downtownu

Polni čas šest večerov v tednu

od 5.10 pop. do 1.40 zj.

Najboljša plača od ure v mestu — Stalno delo

Zahteva se izkaz državljanstva — Zgledite se

Employment Office, 700 Prospect Ave., soba 801

od 8. zj. do 5. pop. dnevno razven ob nedeljah

The Ohio Bell Telephone Co.

Dovoljeno nam je uposliti pri vhodu

POTREBUJEMO PRESS ASSEMBLER

EXTERNAL GRINDER

ENGINE LATHE

OPERATORJE

TURRET LATHE

OPERATORJE

RADIAL DRILL PRESS

OPERATORJE

VOZNIKA ELEKTRIČNEGA

VOZICKA

TEŽAKE

Stalna dela sedaj in po vojni.

Visoka plača od ure in overtime.

LEMPCO PRODUCTS

DUNHAM RD.

MAPLE HEIGHTS

IŠČE SE

ŽENSKE

za

lahko tovarniško delo

v našem

Service Departementu

Visoka plača od ure

Tedensko plačilo

Priority vojna tovarna

Oliver Corp.

nasledniki

CLEVELAND TRACTOR CO.

19300 Euclid Ave.

Mali oglasi

Violine, banjo, saksofone

klarinete, harmonike, itd., po

najnižjih cenah. Se vedno plačamo

najvišjo ceno za rabljene

harmonike, klavirje in druge

godbene instrumente.

Hoedl's Music House

7412 St. Clair Ave. HE 0139

Kupujte vojne bonde in vojno-varovalne

znamke, da bo čimprej poraženo osiše in vse, kar ono predstavlja!

"Savings will always be important to the man who wants to look into the future with a feeling of security and personal independence!"

Savers always welcome at our 46 offices

The Cleveland Trust Company

THE BANK FOR ALL THE PEOPLE

KUPITE IN PRIHRANITE

Northeast Sales & Service

Roper, Grand, Norge, peči.

Kombinacijski peči, premog, plin in na olje.

vaše naročilo za letošnji pralni stroj sedaj!

Northeast Sales & Service

JERRY BOHINC, lastnik

819 E. 185 St.

Odperto do 8. zvečer

Zavarovalnica

proti ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam

itd.

JANKO N. ROGER

6208 SCHADE AVE.

POKLICITE: EN